

Csukás István

Csicsóka

és a Moszkitók

Jonathan Könyvmolyképző

Csukás István

CSICSÓKA ÉS A MOSZKITÓK

Könyvmolyképző Kiadó
Szeged, 2006

1

Elkoboznak egy engedélyt

Mint mindennek a világon, ennek a történetnek is van eleje és vége. Igen ám, de az a nagy kérdés, hogy hol kell elkezdni egy történetet. Nem kezdhethük a legelején, úgy értem, hogy nem kezdhethük ott, hogy valaki megszületett, kinőtt a foga, megtanult beszélni, és már egyedül is be tudja fűzni a cipőjét. Nem, nem, hiszen nincs annyi papír, hogy mindezt leírjuk, és nincs annyi időnk sem, hogy elolvassuk.

Azonkívül nem csak egy személyről szól ez a történet, hanem többről, és most hát melyikkel is kezdjük? Kezdhethénk a főhőssel is, Csicsókával, de hát az a helyzet, hogy a történet egy kicsit előbb kezdődik, és Csicsóka is csak később lesz főhős. Vagyis időrend is van a világon, ami azt jelenti, hogy a *tegnap* tegnap volt, a *ma* meg ma, és a *holnap* csak ezután következik. És ha nem muszáj, ne keverjük össze őket, úgyis elég nagy kavarodás van mindenhol, amerre csak nézünk.

Vagyis vágjunk bele ott, amikor az első szereplők színre lépnek, és szögezzük le gyorsan, hogy nyár van, épp most kezdődött a szünidő, amelynél gyönyörűbb és vidámabb évszakot el sem tudnánk képzelni!

Alsó-Kukucs főterén is tombol a nyár, amit igen sok jelből meg lehet állapítani. Rögtön abból például, hogy rekkenő meleg van, a kutyák és a macskák az árnyékba húzódtak, és a tanácsháza minden ablaka sarkig kitárva. Sokkal több látnivaló nincs is a Főtéren, mivel Alsó-Kukucs igen kis város, már alig-alig nevezhető önálló városnak, túl közel esik Budapesthez, és már csak évek kérdése, hogy magába szippantsa a főváros. Szinte érezni lehet a hatalmas mágneses erőt, ahogy egy nagyváros, sőt világváros magához szippant egy kisvárost. De még nem szippantotta, még saját HÉV-megállója van, s a megállónál saját tábla a saját nevével. Még mindene saját! Az itt lakó emberek személyi igazolványába a lakóhely rovatnál alsó-kukucsi pecsét van beütve, a mozira az van kiírva, hogy Alsó-Kukucsi Mozgófilmszínház, a múzeumra, mert az is van, Alsó-Kukucsi Hadi- és Fegyvermúzeum, a tanácsházára meg Alsó-Kukucsi Városi Tanács. Felmerülhet a kérdés, hogy mi lett Felső-Kukuccsal, de mivel ez nem tartozik a történethez, röviden elintézhetjük: Alsó-Kukucs bekebelezte!

Ennél sokkal többet első pillantásra nem is kell tudni Alsó-Kukucsról, a többi majd úgyis kiderül menet közben, ezt is csak azért mondtuk el előre, mert ez történetünk első színhelye.

Még pontosabban: a Főtér.

Az álmos nyári melegben három férfi jelent meg a Főtéren. Szemre is fura figurák voltak, egy tömzsi kövér, egy hosszú

kóro és egy komor fekete, dagadó izmú. Megálltak a Főtéren, körülnéztek, a kövér egy aprót sóhajtott, majd gyors, gyakorlott mozdulatokkal kipakoltak egy kopott hátizsákból.

A tömzsi kövér, akit Pancának hívtak, előszedett egy szuszogó tangóharmonikát. Majd aprókat sóhajtva levetette a kabátját, kifordította s újra felvette. A kabát bélésére nagy, rikító csillagok és egy kiflire hasonlító hold volt varrva, a csillagok összevissza ráncolódtak, a hold meg bánatosan lefegett, ahol elengedte a férc.

A hosszú sovány, akit nem véletlenül hívtak Kórónak, és aki olyan is volt, mint egy kiszáradt babkóro, egy ütötkopott réztrombitát vett elő, bánatosan megnézte, megtörölgette a könyökével. Majd levette a kalapját, kifordította, s újra feltette a fejére. A kalap belseje aranyszínű volt, s úgy ült Kóro fején, mint egy korona.

Végül a komor fekete, dagadó izmú, akit Riminyáknak hívtak, nyúlt a hátizsákba, kivett egy foltos lópokrócot, leterítette, majd egy hatalmas patkót kotort elő, a pokrócra tette. Ezután maga is ráállt a pokrócra, levetette a kabátját. A kabát alatt csak egy csíkos trikó volt, s a kívágott trikó látni engedte hatalmas, dagadt izmait. Riminyák felvette, s komoran lógatta a térdénél a patkót, s várakozóan álldogált a lópokrócon.

Csend volt, nyár volt, a tér üres volt, egyelőre senki se vette észre a fura társaságot.

Panca jobb lábával a taktust ütötte, majd halkán számolt.

– Egy-két-hár! Rajta!

Kóro szájához emelte a trombitát, és belefújott. A trombitába por mehetett vagy kenyérmorzsa, mert először rettenetes hangokat adott, mintha valakit fojtogatnának, és az utolsókat

hörögné, majd a hörgés egy éles lónyerítésbe ment át, mikor végre kitisztult a hang, és már ki lehetett venni a dallamot is.

Panca lemondó mosollyal huzigálta a harmonikát, a harmonika asztmásan nyekergett, szuszogott, s egy-egy gyorsabb rántásnál nagyokat köhögött. Köhögve-szuszogva, mint egy kifulladt hegymászó, kísért a trombitát.

A hörgő, szuszogó, nyerítő zene szétáradt a téren, neki-ütközött a házfalaknak, s csámpázva elfutott a mellékutcákon.

Egy-két járókelő megrezzent, visszanézett, majd innen is, onnan is gyülekeztek a zenebonára.

Panca intett a szemöldökével Kórónak, hogy csak fújja tovább, ő pedig összecsukva hasán a harmonikát, rezes, borízű hangon nagyokat kurjantott:

– Ide! Ide! Hölgyeim és uraim! Ide! Ide! Itt látható a vasember! Katonáknak, úttörőknek fél áron! Ide! Ide! Csak bátran! A vasember erősebb a vasnál! A vasembernek vashálványok az izmai!

Egyet-kettőt nyekergett még a harmonikán, majd mikor látta, hogy többen már nemigen jönnek, újra összecsukta, és a komoran álldogáló Riminyákra mutatott.

– Nézzék meg a nyakizmát! Nézzék meg a karizmát! Nézzék meg a lábizmát!

Félszájjal a lópokrócon álló Riminyákra pisszegett.

– Húzd fel egy kicsit a nadrágod!

Riminyák komoran felhúzta az egyik lábán a nadrágszárat.

A gyér számú közönség mérsékelt érdeklődéssel nézte. Egy-két nő állt ott bevásárlószatyorral meg három-négy unatkozó nyugdíjas férfi.

– Táncoltasd egy kicsit az izmokat! – sziszegett tovább Panca.

Riminyák komoran táncoltatta az izmait a karján és a szőrös lába szárán.

Panca tovább hadart körbe-körbe nézegetve, hátha jön még valaki.

– Itt látható a világhírű vándorcirkusz! Egyenesen Európából! London, Párizs hevert a lábunk előtt!

Kóró aranyló kalapjára mutatott.

– A műsor után ide kérjük a támogatást!

A trombita egy utolsót nyerített, Panca egy nagyot kiáltott:

– Figyelem! Kezdődik a műsor! Kérjük a köhögést mellőzni, mert bármelyik pillanatban megpattanhat egy izom!

Riminyák fölemelte a patkót, megmutatta, s komoran körbenézett. Majd a másik kezével is megmarkolta, nagy levegőt vett, felfújta a mellét, kimeresztette a szemét.

Úgy is maradt. Kimeresztett szemével egy energikusan lépkedő férfit látott meg, aki feléje tartott, és olyan szúrósan nézett, mintha hipnotizálna. Riminyák mindenesetre hipnotizáltan követte kimeresztett szemével.

A férfi félretaszigálta a közönséget, a lópokróchoz lépett, és szigorúan így szólt:

– Van engedélyük?

Panca alázatosan, hízelkedően mosolygott, megtanulta hányatott élete során, hogy soha senkivel se szabad vitatkozni, belenyúlt a kifordított kabát zsebébe, és átnyújtotta az engedélyt. Majd intett a szemével Kórónak és Riminyáknak is, hogy cselekedjenek hasonlóan!

Kóró kisimította a papírt, s úgy nyújtotta át.

Riminyák komoran a nyakába akasztotta a patkót, s a nadrágzsében turkált. A férfi szúrósan nézett Riminyákra, aki ettől még idegesebb lett, s komoran kifordította mind a két nadrágzsébét.

Panca rendületlenül mosolyogva kiszedte Riminyák ledobott kabátjából az engedélyt, és átnyújtotta.

– Tessék! Itt van! Aláírás, dátum, pecsét!

A férfi bele se nézett az engedélyekbe, zsebre vágta őket, és éles fejhangon kiáltotta:

– Az engedélyeket elkobzom! Maguk pedig tűnjenek el! Itt, Alsó-Kukucson nem fogják rombolni az ízlést! Kifelé! És meg ne lássam még egyszer ezt a cirkuszt itt a városban!

Majd a nézőkhöz fordult, s rájuk ripakodott:

– Maguk meg olvassanak verseket! Hallgassanak zenét! És járjanak múzeumba!

Majd megfordult, és ahogy jött, energikusan ellépkedett. Nyakát megfeszítette, mint az elszánt emberek, s most lehetett látni, hogy a feje búbján már kissé kopaszodik.

A mutatványosok meghunyászkodva gyorsan összehajoltak. Panca szaporán pislogva megkérdezte az egyik nyugdíjastól, hogy ki volt ez.

A nyugdíjas a vállát vonogatta, mint aki nem tehet semmiről. Majd megmondta a férfi nevét.

– Zombereky Tivadar. Népművelési főelődó!

Pancáék visszafordították a kabátjukat, kalapjukat, s elhúzták a csíkot, hátul ment a félmeztelen Riminyák a patkóval a nyakában, kezében lógatta a kabátját.

A közönség is szétszéledt, és nem nevetett senki.

2

A moszkító plakát

Alsó-Kukucs szélén, egészen kiszorulva a városból, a sínek mellett volt a gyerekjátszótér, illetve az a földdarab, térség, amelyet nagy kegyesen még meghagytak a gyerekeknek. Amelyre még nem építettek házat, amelyre még nem vetett szemet senki, hogy beaszfaltozza, bebetonozza, kikövezze, felássza, és kerítést húzzon köré. Még senkié se volt, gazdátlan és elhagyatott, vagyis megtűrték rajta a gyerekeket, és nem zavarták el őket.

Ne is keressünk itt pirosra festett hintát, lakkozott cölöpből készített művárat s egyéb csodajátékot, nem, nem, itt ilyesmi nincs – itt csak kirugdalt gyepp van, kilótt villanykörte, egy-két bokor, amelynek a magját valami madár hozhatta a csőrében, és itt leejtette. Egy-két fa nőtt szabadon, összevissza dőlve és görbülve, megcsavarodva a szélről, és törzsük fényesre koptatva a sok fára mászástól.

Az itt élő gyerekek, habár erről soha nem beszéltek, ócska terüket mégsem cserélnék el semmilyen focipályás, fém-

csúszdás, elegáns tornaszerekkel teletömött térrel. Talán azért szeretik annyira, mert itt kezdték el a csúszkálást, nadrág- és térdkoptatást, vagyis itt tették meg az első lépéseket, itt hallották az első, bátran kimondott csúnya szót, itt adták-kapták az első pofont. Gyerekszobájuk volt a tér, óvodájuk, iskolájuk, tornatermük és klubszobájuk.

Mivel nyáron egész nap teljesen egyedül voltak, hibátlan és megtámadhatatlan törvények alakultak ki. Nem sok cikelye volt e játszótéri törvénykönyvnek, egy-kettő csak, mint ilyenek, hogy mindenki idejöhetett, aki a környéken lakott, meg a kisebbeknek tisztelni kell a nagyokat, meg árulkodni tilos! E szabályokat senki se foglalta írásba, szájról szájra szálltak egyik nemzedékről a másikra. Nem lehet azt mondani, hogy valami tanárszemet gyönyörködtetően illedelmesekek voltak az itteni gyerekek, de őszinték és nyíltak és bátor szívűek és szabadok – amilyen az ember ebben a korban lehet! Ha volt is bennük vadság és szertelenség, ez csak az élet jele volt!

A teret jelenleg, ezen a nyáron, négy fiú uralta korlátlan hatalommal: Jóska, Karesz, Zotyó és Ricsi. Ez úgy valahogy kialakult, szinte észrevétlenül. Igaz, hogy ők négyen már régebben is barátok voltak, még az iskolában, de hát az iskola egész más! Meg a tér is más, és a szünidő is más! A szünidőben nem érvényesek az iskola szabályai, itt mindenért újra meg kell harcolni, itt újra rendeződnek a rangok és a viszonyok, új barátságok és szövetségek alakulnak, ez itt az élet, a vad, a szabad, a szünidei élet!

És a szünidőben egy kicsit az emberfia is megváltozik. Új, eddig ismeretlen képességek bukkannak felszínre, új tulajdonságok törnek maguknak utat a lélekben, új érzé-

sek születnek a szívben! És a régi barátságokat is felül kell vizsgálni és meg kell erősíteni! Az új barátság és szövetség azzal kezdődött, hogy Jóska, aki az iskolában különben szelíd és hallgatólagos gyerek volt, a szünidő első napján felfedezett a bokrok mögött egy nagy homokozóládát. Olyat, amilyenben a homokot szokták tartani a villamosok végállomásán. Hogy került ide a láda? Nem lehet tudni. De ezt nem is firtatta senki. Szép nagy láda volt, és teljesen üres. Jóska hűmögve körbejárta, felnyitotta a fedelét, ellenőrizte a sarokvasakat meg a lakat helyét. Majd egy hirtelen ötlettel megtisztogatta a láda körül a terepet, leguggolt, és bicskájával egy tízcentis árkot kezdett ásni. Először Zotyó jött oda, egy percre figyelt, majd szó nélkül ő is elővette a bicskáját, és a másik saroknál ásni kezdett. Másodszor az elegáns, finnyás Ricsi slattyogott oda, rájuk nézett, elismerően köhintett, de ő se szólt egy szót se, minek annyit beszélni, a harmadik saroknál kezdte az ásást. Utoljára Karesz robogott be, vagy kétszer-háromszor megsimogatta teljesen kopaszra nyírt fejét, olyan kopasz volt a feje, mint a villanykörte. Kareszt ugyanis minden nyáron kopaszra nyírátták, talán, hogy ne legyen annyi gondja a fésülködéssel, vagy hogy erősödjön a haja, ezt senki se tudta, mert Karesznek nem nagyon lehetett ilyen kérdéseket feltenni, sőt még nevetgélgni se nagyon volt ajánlatos! Karesz eleinte szégyellte világító biliárdgolyófejét, de később büszke volt a kopaszságára, és férfiasan viselte. Mert Karesz kemény jellem volt! És a kopasz fej csak edzette a jellemét!

Szúrószemmel megnézte a ládát, leguggolt a negyedik saroknál, elővette a bicskáját és ásott.

Mindnyájan tudták, érezték szó nélkül is, hogy valami fon-

tos dolgot csinálnak. És azt is pontosan leszögezték magukban, hogy elegenden vannak, kész a csapat, nem hiányzik senki, és nem is fér már senki bele, mivel a ládának is négy sarka van.

Mikor befejezték az árokásást, és megtisztították a bicskákat, Jóska büszkén kijelentette:

– Ez lesz a főhadiszállás!

Némán bólintottak erre is. Ez a kijelentés megpecsételte a szövetséget, egybeforrasztotta a kis csapatot, hiszen ez a főhadiszállás csakis az övék volt!

A téren is hamar elterjedt a főhadiszállás híre és az is, hogy ez kizárólag a négy fiúé, és senki se tiltakozott, mindenki tudomásul vette, mint egy megdönthetetlen igazságot. Elkerülték a bokrot, és a tízcentis árkot senki se merte átlépni.

Kareszék nem választottak maguk közül főnököt, egyenlők voltak az elsőségben. Egyszerre jöttek, egyszerre mentek, csakis egymás között játszottak, s mindenüket megosztották egymással.

A tér ezt is tudomásul vette, a nagyobbak közömbösen, a kisebbek hízelegve engedelmeskedtek.

Csak egy gyerek próbálkozott fáradhatatlanul és szívósan, hogy beférközzön a csapatba, vagy legalábbis olyan kütagféle legyen. És úgy érezte, hogy erre minden joga megvan, hiszen osztálytársuk volt, sőt Ricsivel egy padban is ült. És nem vette észre, nem akarta tudomásul venni, hogy ez itt és most nem számít, hogy a szünetben más törvények vannak, nincs protekció!

Pedig különben elég álomszuszék gyerek volt, folyton ászított, csúfolták is érte eleget, azonnal felhangzott a csú-

folódó kórus, ahol megjelent: „Alszik, mint a földben a csicsóka!” Így ragadt rá a gúnynév letörölhetetlenül, sokan már azt se tudták, hogy is hívják valójában. Csicsóka nem sokat törődött vele, a kórusra is csak a vállát rángatta: álmos vagyok és kész! Eleinte még ilyesfélét motyogott, hogy ti is álmosak lennétek a helyemben, de miután senki se figyelt a motyogásra, azt is abbahagyta.

Csicsóka egy fának támaszkodott lazán és olyan kényelmesen, hogy egy pillanatra az ember azt hihette: a fa egy függőleges ágy! Szeplős arca bágyadt volt, és már éppen ásítani akart, mikor meglátta Kareszékát.

Kareszék ruganyos léptekkel vonultak be a térre. Nem „mentek”, nem „slattyogtak”, nem „sétáltak”, hanem vonultak, mint egy ünnepi menet, fensőbbiségesen, mereven maguk elé nézve.

Karesz könnyedén meghajlított karjában egy labda ült, kopasz feje fehéren világított.

Csicsóka kicsit elvált a fától, és túl harsányra és hangosra sikerült fejhangon odakiáltott:

– Sziasztok! Fociztok?

Olyan volt, mint egy hangját próbálgató kis kakas kukorékolása. De Kareszék még csak oda se néztek, nem is válaszoltak, vonultak tovább. A kukorékolás elhalt a levegőben, Csicsóka a fatörzsnél maradt kicsit megroggyant térddel, mint aki ugrani akar, majd legyintett, és újra a fának dőlt.

A négy fiú a tér másik sarkához ért, megálltak, körülnéztek. Nem szóltak egy szót sem, mégis az a három-négy kisebb ribizli, akik ott fogócskáztak, azonnal elhúzták a csíkot, szabad lett a hely.

Némán négyszögbe álltak, Karesz elindította a labdát, s

passzolgatták ide-oda. Először csak lassan gurigatták, bemelegítettek. Ricsi trükközött, váltogatta a lábát, hol jobbal, hol ballal passzolt, mind a két lábával egyformán tudott rúgni. Zotyó minden második labdánál hátat fordított, és sarokkal rúgta vissza. Jóska le se nézve hol belsővel, hol külsővel passzolgatott. Karesz nem trükközött, csőrrel hegyesen adogatta a lasztit. Kezdek belemelegedni, a labdamenet is felgyorsult.

Csicsóka szólalt meg a közelből, valahonnan Ricsi háta mögül:

– Rúgd ide! Passzold ide! Beszállhatok?

A kiáltás megint elhervadt a levegőben, egy ideig senki se válaszolt, majd Karesz vetette oda, rá se nézve:

– Nem.

A focizók köré gyűlt közönség halkan kuncogott, de Csicsóka csak legyintett, s visszaballagott a fához.

A passzolgatás elérte a megfelelő gyorsaságot, lehetett kezdeni a kiszorítást. Karesz egy éleset sziszegett, ami azt jelentette, hogy inntől kezdve kiesésre megy a játék. Aki nem bírja elcsípni, akitől elmegy a foci, az kiesik.

A közönség is megértette, hogy megkezdődött a küzdelem, lehet drukkolni! Harsányan biztatta ki-ki a kedven-cét:

– Hajrá, Zotyó! – rikkantott egy kerek fejű nokedli.

Zotyó egy pillanatra odamosolygott, vágott egy gyors bohócfintort, majd a labdára figyelt összehúzott szemmel.

– Gyerünk, Ricsi! Nyomd meg, Ricsi! – kiáltották kórusban a ribizlik, akik imádták a mindig udvarias Ricsit.

Ricsi fél kézzel futtában integetett nekik, de nem vette le szemét a labdáról.

– Csípd el, Karesz! – visította egy nagy fülű éles malachangon.

Karesz lihegve elcsípte a labdát, majd idegesen simogatta kopasz fejét.

– Jóska! Jóska! Vigyázz! Jaj, jaj! – kiáltotta egy pisze orrú kétségbeesve. De már késő volt, Karesz éles passzát Jóska nem tudta elcsípni, a labda elgurult.

Éppen Csicsóka felé. Csicsóka ugró mozdulatot vett fel, megrogyasztotta a térdét, felsőteste előredőlt, olyan lett, mint egy régi görög szobor. Így előredőlvé megkérdezte a kényelmesen ballagó Jóskától:

– Elcsíphetem?

– Nem – mondta Jóska közömbös hangon.

A görög szobor visszatámaszkodott a fának, tettetett közönnyel rángatta a vállát, hogy én csak jót akartam, majd bánatosan lehunyta a szemét.

A közönség, a drukkoló ribizlik és nokedlik, kerek fejűek, nagy fülűek és pisze orrúak, mivel a fociban szünet volt, Csicsókát vették körül. Éles hangon kiabáltak, ugrándozva csúfolták, némelyik nagyot horkolt erőltetetten.

– Alszik, mint a földben a csicsóka! Alszik, mint a földben a csicsóka! Csicsóka, ne aludj! Csicsóka, ébresztő!

Csicsóka legyintett, és arrébb somfordált.

Jóska követte a labdát. A labda a bokrok mögé gurult, ahol a homokozóláda volt. Szép szelíden megállt a tízcentis árokban.

De Jóska nem törődött a labdával, a felnyitott ládafedele nézte a homlokát ráncolva. Mert először is, a láda fedelét valaki felnyitotta! És nem elég, hogy felnyitotta, hanem rá is ragasztott valamit! Egy plakátot! Egy fura plakátot. Egy rovarirtó plakátot! Ezt könnyű volt felismerni. A plakáton

vigyorgó moszkitók röpködtek egy degenerált képű rovar-
irtó pacák feje körül, a dagadt fejű egy nagy pumpával spric-
celt. Felül írás is volt, csupa nagybetűvel: RESZKESS A
MOSZKITÓKTÓL! Alul kisebb betűkkel meg a következő:
Felelős kiadó: Zomberek Tivadar.

Jóska még egyszer megnézte a plakátot, de nem nyúlt
hozzá.

Szájába vette összegörbített hüvelyk- és mutatóujját, egy
hosszút és egy éleset fütytett.

Kareszék odaügettek, s kérdően néztek Jóskára.

– Mi van? – kérdezte Karesz.

Jóska felelet helyett a plakátra mutatott.

Elbűvölten bámulták a moszkitókat, a dagadt fejű spric-
celőt, a pumpát. Majd Ricsi finnyásan megkaparta körmével
a szélét, s megtörölte az ujját.

– Még egész friss a csiriz!

– Persze! – csapott a fejére Karesz. – Hiszen tegnap még
nem volt itt!

– Gyönyörű! – suttogta Zotyó vigyorogva. – Én még ilyen
gyönyörűt nem láttam! Pedig láttam már egy-két dolgot!
Például egyszer tévedésből a bűnügyi kiállítást. Csupa hulla
meg revolver. De ez még annál is gyönyörűbb!

Karesz hangosan olvasta a felírást:

– Reszkezz a moszkitóktól! Felelős kiadó: Zomberek
Tivadar!

Jóska nem szólt semmit, csak büszkén bólogatott az elra-
gadtatott nyögésekre meg közbekiáltásokra, mintha ő raj-
zolta volna a plakátot.

Ricsi töprengve nézte a plakátot, valami mocorgott a fejé-
ben.

– Mondok valamit! Ezt direkt nekünk ragasztották ide! Érzem!

Zotyó Ricsire nézett vigyorogva, majd a plakátra, majd megint Ricsire, neki is kigyulladt valami.

– Égi jel! – suttogetta.

Karesz kopasz fejét simogatta, vakargatta elmerülten, majd bólintott.

– Világos!

Jóska idegesen kapkodta a fejét, ráncolta a homlokát, a vigyorgókra és a suttogókra nézett, nem értett semmit az egészből.

– Mi a világos? Mi az égi jel?

Ricsi hümmögött, meg a foga között mormogott, mint egy nagy feltaláló. Zotyó állhatatosan vigyorgott, mint egy szomjúságtól félőrült sivatagi felfedező, aki megpillantott egy tüveg szódavizet. Karesz visszafelé simogatta a hajhagymákat a fején, finom ujjakkal és türelmesen, mint egy híres agysebész.

Közben elbűvölten nézték a plakátot, s szinte érezni lehetett, hogyan dolgozik az agyuk, futnak a zseniális gondolatok, mint a villanyáram a drótban.

Jóska egyre idegesebben meresztette a szemét, hol a plakátra nézett, hol a pofákat vágó barátaira, nem értett semmit, még mindig nem esett le neki semmiféle húszfilléres! Majd türelmetlenül megbökte a nagy feltalálót.

– Mi van? Mi van? Nekem is mondjátok meg!

A nagy feltaláló villogó tekintettel a sivatagi felfedezőre nézett, és titokzatos hangon kérdezte:

– Te is arra gondolsz?

A sivatagi felfedező vigyorogva bólintott.

Majd a hajhagymákat masszírozó agysebészre nézett.

– Te is?

A híres agysebész is bólintott.

– Arra!

Ricsi elégedetten összegezte az egyetértő bólintásokat. Majd komoly hangon közölte az ötletet, a nagy ötletet, a zseniális ötletet:

– Felvesszük a moszkító nevet! Mától kezdve mi leszünk a moszkítók! Érded már? Zseniális! És hátborzongató! Reszkess a moszkítóktól! Ez lesz a jelszavunk!

Jóska szemében is kigyulladt a fény, lelkesen bólogatott. Ez valóban óriási ötlet! Kipirult az arcuk, csillogott a szemük. Érezték, hogy ez a sors különös ajándéka, hogy már csak ez hiányzott a nyári összeverődéshez, egy név, egy titokzatos név, amelyet ez a titokzatosan idekerült plakát sugallt nekik! Ez a név még jobban összeforrasztja őket, célt és értelmet ad a kis csapatnak, megjelöli és elválasztja őket a közönséges halandóktól!

Karesz a moszkítózümmögést próbálgatta, félelmetes sziszegő hangokat adott ki: ziuu-ziuuu-zii-zim!

Zotyó harciasan rikkantgatott:

– Reszkess a moszkítóktól! Reszkess a moszkítóktól!

Ricsi újra a homlokát ráncolta, s töprengve nézte a plakátot. Végre mindenki felfigyelt, és sürgetően megkérdezték:

– Mi van? Mi jutott az eszedbe?

Ricsi egy ceruzacsonkot vett elő a nadrágzsebéből, s elmagyarázta az újabb ötletet:

– Négy! Négy moszkító van a plakáton! És mi is négyen vagyunk! Ez is égi jel! Mindnyájan választunk egy mosz-

kitót, és odaírjuk a nevünket! Én ide írom, úgy érzem, hogy ez hasonlít rám a legjobban!

Fogta a ceruzacsonkot, és odaírta a nevét egy vékonydongájú moszkítóhoz. Senki se tiltakozott, világos, hogy ő választ először, hiszen neki jutott az eszébe.

Türelmesen váraakoztak a sorukra. Ricsi után Karesz firkantotta oda a nevét egy kopasznak látszó moszkítóhoz. Hátrább lépett, és megnézte a hasonmását. Majd elégedetten dűnnyögött:

– Egyforma a jellemünk!

Zotyó egy vigyorgó moszkítóhoz firkantotta oda a nevét. Majd mint egy szűlő a gyermekének, komoly hangon jelentette ki:

– Aztán ne hozz szégyent rám!

Jóskának az utolsó moszkító maradt, de nem elégedetlenkedett, odaírta szépen a nevét. Bölcsen dűnnyögte:

– Egyik olyan, mint a másik!

Mikor befejezték az írást, elégedetten nézegették a plakátot. A Ricsi moszkító, a Karesz moszkító, a Zotyó moszkító és a Jóska moszkító harciasan röpködött a dagadt képű spriccelő feje körül!

Ricsi kráakogott, mint egy szónok az ünnepélyen, s komor hangon megszólalt:

– Most pedig tegyük le az eskűt!

A moszkítók csillogó szemmel néztek rá. Az ám! Eskű is kell! Eskű nélkül nem ér semmit az egész! Elismerően pillogtak Ricsire. Igen, az az igazság, hogy Ricsinek határozottan van érzéke a nagy dolgokhoz!

Ricsi leplezetlen örömmel élvezte a feléje áradó elismerést, a néma dicséretet, nem adta volna oda egy kitűnő bizo-

nyítványért ezt a pillanatot, amely az ő dicsőségét sugározta, s amely a legtöbbet ér a világon, mert a barátaitól kapta!

Majd mikor már úgy érezte, hogy learatott mindent, nincs több dicsőség meg elismerés, szívére tette a bal kezét, és előre mormogta az eskü szövegét.

– Én, Ricsi moszkító esküszöm...

A többiek utána morogták szívre tett kézzel: „Karesz moszkító, Zotyó moszkító, Jóska moszkító esküszöm...”

Ricsi folytatta tovább:

– ...hogy nem árulom el a moszkítókat! És jóban-rosszban összetartunk! Reszkess a moszkítóktól! Ez lesz a csatakiáltásunk – tette hozzá magyarázólag.

A többi is elkurjantotta a csatakiáltást, szétfoszlott az ünnepélyes pillanat, s gyakorlati dolgok, hétköznapi tennivalók következtek.

– Nincs egy lakatod? – kérdezte Ricsi Karesztől.

Karesz turkált a zsebében, majd a másikban. Az egyikből elővett egy lakatot, de a kulcsot nem találta. Kirakott mindent a földre, és ez nem is volt olyan kevés, ez a minden! Karesz zsebei egy mozgóárusnak is becsületére váltak volna! Karesznek egyszerűen nem volt szíve semmit otthagyni, amit meglátott szanaszét heverni! Felszedett és zsebre vágott mindent, s ha már nem fért a nadrágzsebében, új zsebet nyitott az ingén, a kabátján, mint ahogy a nagy áruházak szoktak új fiókot nyitni.

Végre megtalálta a kulcsot is a lakathoz.

– Csak ez az egy kulcs van hozzá! – mondta sajnálkozva.

– Nem baj! – mondta Ricsi. – A kulcs mindennap más-nál lesz.

Ettől a kijelentéstől is egy kis borzongás futott át a moszkító bőrén! Ez is olyan titokzatos és nagyszerű dolog!

Még egyszer elgyönyörködtek a plakátban, majd lecsukták a láda fedelét és lelakatolták.

– A kulcs először nálam lesz – jelentette ki Ricsi, majd kért egy kis madzagot Karesztől, ráfűzte a kulcsot, és a nyakába akasztotta.

– Nézzünk szét a környéken! – javasolta Karesz. – És tépjünk el minden moszkító plakátot! Nincs szükség több moszkítóra!

Ricsi elismerően bólintott!

– Jó gondolat! Okos gondolat! Gyerünk!

Kifelé csörtettek a bokorból, mikor a hallgatózó, megglapuló Csicsókába ütköztek.

Karesz összeráncolta a homlokát, szeme villámokat szórt.

– Te hallgatóztál!

Csicsóka dadogva mentegetődzött:

– Csak erre já-jártam...

Fenygetően állták körül Csicsókát, majd Ricsi nagylelkűen legyintett.

– Úgyse mer árulkodni!

De Karesznek ez nem volt elég. Fogát csikorgatva förmedt Csicsókára:

– Ki ne ejtsd a szádon a moszkító nevet! Mert megnyúzunk!

– Reszkess a moszkítóktól! – tette hozzá Zotyó vigyorogva, és elrobogtak.

Csicsóka a vállát vonogatta, a bokor felé pislogott, majd nagyot sóhajtott, és elindult hazafelé.

3

Mi lenne, ha eltűnnék?

Csicsóka egy kis kertes házban lakott éjjeliőr nagyapjával. Más nem is lakott a házban, szülei egy távoli országban dolgoztak kiküldetésben már két éve. Havonta kapott tőlük egy levelet, a leveleket szépen sorban berakta egy nagy papírdobozba. Ha a dobozra nézett, mindig felrémlt előtte szülei arca, de már egyre halványabban. Különben jól megvoltak a nagyapjával, a dirmegő-dörmögő éjjeliőr kifogástalanul ellátta meleg paprikás krumplival meg öregtarhonyával meg egy-két ilyen fura étellel, amit meg tudott főzni. A ruhákat a Patyolatban mosatták, a házat meg felváltva takarították.

– Úgy élünk, mint két agglegény! – dörmögte az öreg, ha nagy ritkán ébren találkoztak, ugyanis általában alvással töltötte a nappalokat.

Most is kihallatszott nyugodt horkolása, mintha egy dohogó, előregedett fűrészgép zakatolna.

Csicsóka befülett, majd leült az ajtó elé, a lépcsőre. Lustán

nézegette a kertet, a foghíjas kerítést, a rózsakarókra húzott színes üveggömböket.

Majd a tenyerébe támasztotta az állát, s elmerengve képzelgett. Olyan volt, mintha moziban ülne, mintha a könnyű nyári levegő mozivászon lenne, egymást kergették a képzelgés képei.

A moszkítók körül jártak a gondolatai, s látta is őket, ahogy fölényesen, elutasítóan vonulnak.

Megrázta a fejét, hogy elhessegesse a képet, ez nem tetszett neki. S mivel ez az ő mozija volt, új képeket képzelt el.

Az új képek is a moszkítókat ábrázolták, de már egészen más helyzetben! Először egy nagy vizet látott, valami tenger lehetett, vagy legalább egy mély tó, s a moszkítók fuldokoltak benne. Ez igen, ez már jobban tetszett, mégpedig azért, mert rögtön odaképzelte magát is a partra, amint sorban mentőöveket dobál a kétségbeesetten kapálódzó és könnyörgő szemmel néző moszkítóknak. A moszkítók megmenekülnek, kirázzák a vizet a fülükből, és őt ölelgetik, veregetik a hátát...

Csicsóka egy kicsit kihúzta magát a lépcsőn, és boldog mosoly terült szét az arcán. Egész jó ötlet ez a képzelet-mozi!

Újra a tenyerébe támasztotta az állát, s mintha közben a gépész új tekercset tett volna a vetítógépbe, egy másik film indult meg.

Most is a moszkítókat látta. Félelemtől eltorzult arccal futottak, s egy tátott pofájú, sárga fogú oroszlán üldözte őket. Hagyta őket egy kis ideig eltorzult arccal futni, lassan, élvezettel vette szemügyre mindegyiket, aztán külön az

oroszlánt tátott pofájával és a sárga fogával, majd tovább pergette a képet. Magát látta, ahogy a menekülők és az oroszlán közé ugrik vakmerően. Ezen is el akart egy kicsit merengeni, de elkapta az izgalom, érezte, hogy nincs idő, tenni kell valamit! Egy zseniális ötlettel kinyújtotta a két kezét, mint a híres hipnotizőrök, vagyis szuggerálók, és szúrósan ránézett az oroszlánra! Mégpedig pontosan a szemébe! „Átviszem az akaratomat! Átviszem az akaratomat!” – suttogetta a hipnotizáló szöveget, ahogy egyszer a tévében látta. Kifogástalan volt a szöveg és hatalmas a delejes erő, amely a szeméből áradt, mert az oroszlán megtorpant, mint akinek a farkára léptek, lerogyott a hátsó felére, és remegve visszafelé mászott. És nem elég, hogy visszafelé mászott, hanem óriásikat ásított, megállt, és félrecsukló fejjel elaludt, és mély, kurrogó hangon horkolt.

Csicsóka vigyorogva hallgatta a horkolást – krr-hrr, krr-hrr –, mikor rájött, hogy a nagyapja húzza bent a lóbőrt, az ő horkolását hallja. Felriadt a képzelgésből, és befogta a fülét. Majd elvette, hallgatózott, de a horkolás nem szűnt meg.

Általában nem szokta zavarni, de most úgy érezte, hogy belegázoltak a képzelgésébe! Dühösen hátranyúlt, és dörömbölt az ajtón. A horkolás egy riadt csuklás után abbamaradt.

De a képzelet-mozit már nem lehetett visszahozni, teljesen kiesett a hangulatból. Nagyot sóhajtott, majd tűnődve nézett maga elé.

A tűnődés mélyén valami mocorgott, majd alakot öltött egy gondolat, szavakká formálódott, és Csicsóka félhangosan ki is mondta:

– És ha eltűnnék?

A gondolat izgalommal töltötte el, az izgalom tette ser-

kentette, felállt, befűlelt a házba, majd mikor újra hallotta az egyenletes horkolást, bement.

A ház kicsi volt, épp hogy elfért benne egy szoba és egy konyha, a konyha felől volt a bejárat. Csicsóka a konyhában kenyeret, szárazkolbászt tömött a zsebébe, tűnődve forgatgattott egy fej vöröshagymát, de aztán visszarakta a kosárba.

Bement a szobába. Nagypja subával betakarva horkolt az egyik ágyon. Csicsóka óvatosan mozogva, csendben kivett egy füzetet és egy ceruzát a táskájából, az asztalra tette, s állva egy búcsúlevelet akart írni. De nem jutott eszébe semmi, összecusukta a füzetet, az ágyra nézett, s motyogott az orra alatt.

– Úgyse találkozunk sose ébren!

Lassan lépkedve kiment a szobából, s halkán becsukta az ajtót.

Nagy ívben elkerülte a játszóteret, kicsit meghajolva lopakodott, mint az indiánok, tíz lépést ügetett, tíz lépést lassan ment, majd megunt a számolást, és kényelmesen slattyogott.

A játszótér mögött egy villamosvakvágány húzódott, a síneket belepte a rozsdá, a talpfák közét felverte a gyom. A vakvágány végén egy rozoga bódé állt. Keskeny, szűk bódé volt, csak állni lehetett benne, vagy legfeljebb guggolni. Kétoldalt két kis ablaka volt, az ablakokból rég kipotyogott az üveg.

Csicsóka belépett a bódéba, a hátát kényelmesen megtámasztotta, kétoldalt kilesett az ablakokon, nem látott senkit. „Az a jó! – gondolta. – Ez a hely elég magányosnak látszik. Ez kell az eltűnéshez!”

Próbálgatta, ízlelgette, hogy milyen érzés eltűnni. Nem érzett semmi különösebbet, illetve mintha egy kicsit éhes lenne!

Előszedte a szárazkolbászt és a kenyeret, eszegetett egypár falatot. A maradékot visszatette a zsebébe. „Sose lehet tudni – gondolta –, hogy meddig maradok itt! Jó, ha van tartalék!”

Majd előszedte a füzetet és a ceruzát, forgolódott, kereste a helyet, majd a falnak támasztott füzetbe leveleket írt. Csupa nagybetűvel írta, hogy ne lehessen felismerni:

FIGYELEM!
ELTÚNT CSICSÓKA!
A BECSÜLETES MEGTALÁLÓ
MAGAS JUTALOMBAN RÉSZESÜL!

Elolvasta a szöveget, elégedett volt vele. Kitépte a füzetből a lapot, összehajtogatta s megcímezte:

MOSZKITÓ I-NEK!

A címezéssel is elégedett volt.

– Csak azt fogadtam meg, hogy nem ejtem ki a moszkitó nevet! Írásról nem volt szó! – dünnyögte.

Még három levelet írt ugyanazzal a szöveggel, azokat is kitépte, és megcímezte moszkitó kettőnek, háromnak és négynek.

Mikor kész volt a levelekkel, kilesett az ablakokon, egyszer jobbra, egyszer balra, de nem látott senkit.

Várt még egy kis ideig, leselkedett, fülelt. Ámulva vette észre, hogy milyen nagy csend van! A meleg levegőben fonnyadt fű illata keveredett a bódé enyhe kátrányszagával. Fent, nagyon magasan egy madár lebegett kitárt szárnnyal, mintha a nyári ég tetején csücsülne.

Nézte a madarat, majd mikor megfájdult a nyaka, sóhajtva kimászott a bódéból, s kicsit körbeportyázta a környéket.

Végre megpillantott egy dugó formájú gyereket, amint elmerülten vakarta a sínről a rozsdát egy kavicssal. A levakart rozsdát összesöpörte, és egy zacskóba öntötte.

Csicsóka pisszegett, integetett neki. A dugó formájú kényelmesen odajött.

– Mi van? – kérdezte.

– El kéne vinni ezt a pár levelet Kareszéknek – mondta Csicsóka.

– Két forint – mondta a dugó formájú.

Csicsóka a zsebében kotorászott, odaadta a két forintot és a leveleket.

– De titkos! Senkinek egy szót se! Azt se, hogy engem lát-tál!

A dugó gondolkodás nélkül rávágta:

– Akkor három forint!

Csicsóka előszedett még egy forintot, és odaadta.

A dugó elvágatott a levelekkel, Csicsóka meg visszabalogott a bódéba.

Nyögve leguggolt, de hamar elzsibbadt a lába. Fogta magát, és kényelmesen leült, a lábát kinyújtotta a bódéból. „Ki tudja, meddig kell várni!” – gondolta.

– A dugó beszáguldott a térre, körbeszaladt, majd mikor nem látta Kareszékát, a bokor felé vette a kanyart. Megállt a bokor előtt, a szájával trombitált, mint a postakocsisok, majd várt.

– Dugd ide az orrod! – kiáltott Karesz.

A dugó bement a bokor mögé.

A moszkítók a homokozóládán ültek, Jóska egy szájharmonikát piszkált, bele-belefűjt.

A dugó felmutatta a füzetlapokat.

– Levél!

De nem nyúlt érte senki. Végre Karesz megszólalt:

– Olvasd fel! Vagy nem tudsz olvasni?

– De tudok – mondta a dugó.

Kinyitotta az egyik levelet, s lassan felolvasta:

– „Figyelem! Eltűnt Csicsóka! A becsületes megtaláló magas jutalomban részesül!” A többiben is ugyanez van!

A moszkítók egymásra néztek, majd nyerítve felröhögtek. Zotyó rádőlt Ricsire, majd leestek a ládáról. Ricsi a homlokát ütögette, ami azt jelentette, hogy Csicsókának agyára ment a hőség. Jóska vastag hangon rötyögött: hö-hő!

A dugó nézte őket, majd elröhögte magát.

Karesz szúrósan nézett rá, összevonta a szemöldökét.

– Te mit rötyögsz? Vidd vissza! Futás!

A dugó azonnal abbahagyta a röhögést, megfordult, és elhúzta a csíkot.

Futott a sínek mentén, mikor az őrbódéhoz ért, bedobta az ablakon a leveleket Csicsóka fejére, futtában bekiáltott:

– Vissza a feladónak!

Majd dühösen belerúgott a bódéba, és elrobogott.

Csicsóka leszedte a fejről a leveleket, nyögve felegyenesedett, és kimászott a bódéból. Értetlenül bámult a távolban robogó dugó után.

Majd visszaült a bódéba, és törte a fejét.

„Nincs más hátra, nekem kell eljuttatni a leveleket! – motyogott maga elé, majd pihent egy keveset elégedetten. – Csak az a nagy kérdés, hogyan.”

Felnézett az égre, kereste a lebegő madarat, de az már nem volt ott, más tájakra evezett. Csicsóka elképzelte, hogy hol lehet most. Az Alföldön? Vagy a Dunántúlon? Vagy az is lehet, hogy már nincs az országban? Könnyű a madárnak! – gondolta irigyen. Nem kell neki se vonatjegy, se buszjegy! Oda megy, ahova akar! Még ennivalót se kell neki cipelni, ott eszik, ahol megéhezik.

Az evésről eszébe jutott valami! Gyorsan elfelejtette a madarat, s igyekezett elcsípni a fejében felbukkant gondolatot. „Ez az! – motyogott, mikor megvolt az ötlet. – Ebéd-időben kell elvinni a leveleket!”

Majd megint felnézett az égre. Most hány óra lehet? Kíváncsian a gyomra felé is fülelt, de a gyomra most nem jelzett semmit! „Persze, hiszen most ettem!”

Feltápaszkodott, kimászott a bódéból. „Próbáljuk meg!”

A leveleket bedugta az ingébe, s elindult a tér felé.

Szerencséje volt, majdnem eltalálta az ebédidőt, a téren nem volt senki. Csicsóka gyorsan cselekedett, sose lehet tudni, hogy mikor jön valaki. Mikor végzett, felmászott a fára, s onnan leselkedett, mint egy nagy madár.

Nemsokára özönlöttek is a gyerekek kiabálva, veszekedve, fütyörészve és visítva.

Utoljára a moszkitók lépkedtek kényelmesen, odaértek a fához. Megálltak egy pillanatra. A fa törzsére, mint az alkalmi hirdetések, a négy levél volt kitűzve. Elolvasták közönyösen, de nem nyúltak hozzá. Nem szóltak egy szó sem, nem röhögtek, mintha összebeszéltek volna, fapofával továbbmentek. Eltűntek a bokor mögött, a főhadiszálláson.

Csicsóka várt még egy kicsit, de senki se érdeklődött a kitűzött levelek iránt. Leereszkedett a fáról lomhán, mint

egy álmos coalamedve. Leszedte a leveleket, apró darabokra tépte, s szétszórta a fűvön. De erre se figyelt senki.

Csicsóka előszedte a zsebéből a kolbász- és kenyérmaradékot, s lassan eszegetve kiballagott a térről. Nem volt mérges, nem haragudott, csak most nem tudta elviselni a lár-mázó, fütyörésző, visító teret.

4

Mi lenne, ha valaki helyett tűnnék el?

Ahogy kiért a térről, három egymás mellett nőtt fa alatt meglátott egy kis leponyvázott teherautót. Közelebb ment, kíváncsian körbejárta, elolvasta az autó oldalára pingált felírást: *Tehertaxi*. Benézett óvatosan a sofőrfülkébe, nem volt ott senki. Majd hátrasomfordált, kicsit felemelte a ponyvát, és bekukkantott. Ott sem volt senki. Hátát nekidöntötte a tehertaxinak, s lassan rágcsálva körülnézett a környéken. A környéken se volt senki.

Lenyelte az utolsó falatot, még egyszer körülnézett, majd bemászott a ponyva alá. Kényelmesen elhelyezkedett, a ponyva alatt kellemes félhomály volt, fejét nekitámasztotta a deszkának, és elnehezedett szemhéjjal úszott a félálom felé.

Arra riadt fel, hogy megnyekkent az autó rugója. Gyorsan lejjebb csúszott és fülelt. Izgatott hangokat hallott:

– Siess már! Add ide a kosarat! Nyomás befelé!

Óvatosan a hátsó kis ablakhoz kúszott, és belesett a sofőr-fülkébe. Három atlétatrikós férfi nyomakodott be a fülkébe,

egy alacsony tömzsi, egy hosszú kóró és egy komor fekete. A hosszú a volánhoz ült, a tömzsi középre, egy nagy kosár körtét szorongatott az ölében, s legszélre a komor fekete mászott fel. Becsukták az ajtót, és izgatott hangon magyaráztak:

– Nem látott meg senki? Nem szeretném, ha ezen a vacak körtén buknánk le! – hadarta a tömzsi, és beleharapott egy körtébe.

– Nekem is adj! Ma még nem ettem semmit! – morogta a komor fekete.

– Pfu! Lopott körte! – finnyáskodott a hosszú, de azért ő is beleharapott egy körtébe.

– Lesz ez még másképp is! – vigasztalta őket a tömzsi.

Majd megtörölte a száját, és közelebb intette a másik kettőt.

– Ezzel a két fülemmel hallottam! – mutatott a két fülére.

– És ne legyenek boldog, ha most nem sikerül!

Babonából jobbra-balra kiköpött egy aprót: Ptü! Ptü!

A másik kettő dühösen törölgette a képét, de nem szóltak, figyeltek tovább.

– Vége a kényszerpihenőnek! Jöhet a művészet! – folytatta a tömzsi. – Panca bácsi mindent kikémlelt, és mindent tud. Nyugodtan kezet csókolhattok nekem. Még szerencse, hogy valaki gondolkozik helyettetek is! Mi is lenne belőletek nélkülüm?

– Rakodó! Bagóért! Lopott körtéért! – morogta a komor fekete.

De a tömzsi vidáman leintette.

– Ne károgj, Riminyák! Ennek vége! És még nem fejeztem be!

– Mondd már! – sürgette a hosszú.

Panca vidáman nézett rájuk, és közelebb intette őket.

– Most figyeljete! Van egy gyereke! Értitek?

– Nem – mondta komoran Riminyák.

– Ne károgj! – legyintett Panca. – Inkább figyelj! Ezt a gyereket: sitty!

Panca csenő mozdulatot tett a kezével. Ezt értették, ezt világosan értették.

– Sitty! – mondta Kóró.

– Sitty! – mondta Riminyák is.

Panca vihogva folytatta:

– Sitty, elraboljuk! És cserébe visszaadja az engedélyünket. De vissza ám! Majd úgy táncol, ahogy mi füttyülünk! Tisztelt főelőadó úr!

– Hö-hö! – röttyögött közbe vastag hangon Kóró.

Panca álmodozva hátradőlt az ülésen.

– Ne legyek boldog, ha nem látom magunkat újra a porondon! A három cirkuszművész! Panca! Kóró! Riminyák!

Babonából újra aprókat köpött jobbra-balra. De most nem bánták, áhítattal figyeltek az álmodozóra. Panca tovább mengett.

– És miénk az ország és minden kis falu. Ide, ide, hölgyeim és uraim!

Riminyák komoran félbeszakította:

– Engem is látsz?

– Téged is – nyugtatta meg Panca. – Patkóval a nyakadban, engedéllyel a zsebedben.

Kóró figyelmeztetően felemelte az ujját.

– A gyerek még szabadlábon van!

Panca helyeslően bólintott.

– Igaz. Indulás! Gázt bele! Ptü! Ptü!

Kóró bedugta a slusszkulcsot, beindította a motort, járatta egy kicsit, a három cirkuszművész álmódóztatva hallgatta.

Hátul a ponyva alatt Csicsóka moccanatlanul hallgatózott. Mikor megértette az izgatott párbeszédekből, hogy miről van szó, rögtön tudta, hogy itt a nagy alkalom! A nagy kaland, amit tálcán hozott eléje a véletlen! És érezte azt is, hogy ezt nem szabad kihagyni. Ebbe be kell szállni. Ez olyan fantasztikus, ez olyan hajmeresztően fantasztikus, hogy nem lehet kihagyni! Felvillanyozódott, a szíve gyorsabban vert, az arca kipirult, egy csapásra éber lett, és határozott. Tudta, hogy gyorsan kell cselekedni!

Elővette a füzetet, sietve pár sort firkantott bele, óvatosan kitépte a lapot, összehajtogatta, megcímezte és kidobta.

Az autó nagyot ugorva elindult.

A levél fehérlett a földön.

Két gyerek poroszkált arra, megtorpantak a levél előtt, állva elolvasták a nagybetűs címezést:

A MOSZKITÓKNAK! SZIGORÚAN BIZALMAS!!!

Álltak, töprengtek, majd az egyik így szólt:

– Megkeresem őket. Te addig vigyázz rá!

És elügetett.

Eszükbe se jutott, hogy a levélhez nyúljanak vagy pláne felbontsák! Pontosan tudták, hogy kik rejtőznek a moszkító név mögött, az ilyesmit nem lehet sokáig titokban tartani egy zárt közösségben, elterjedt, kiszivárgott. És miután tudták, hogy kik a moszkítók, eszük ágában sem volt

ujjat húzni velük. Sőt inkább azt keresték, hogyan járjanak a kedvükben. Mint most is. És nem volt ebben semmi szolgalelkűség, önként és örömmel vettek részt a nagyok játékaiban, kalandjaiban, és arról meg senki se tehet, hogy ők a kisebbek. Majd ők is lesznek nagyobbak, és akkor ők parancsolnak a kisebbeknek.

A főhadiszálláson csak Ricsi tartózkodott, hanyatt fekvé napozott a homokozóládán.

A hírvivő dugó pissegett neki.

– Mi van? – kérdezte Ricsi, ki se nyitotta a szemét.

– Egy levél! Szigorúan bizalmas!

– Add ide! – nyújtotta ki a kezét Ricsi.

– Nem nyúltunk hozzá! Mondtam, hogy szigorúan bizalmas! – fontoskodott a hírvivő. – Ott van, a földön.

Arrafelé mutatott, ahol a levelet hagyták.

Ricsi felült, megnézte a dugót, látta, hogy nem hülyéskedik.

– Jól van – morogta. – Megszólaltatjuk a moszkitoláncot!

Töprengett egy pillanatig, hogy ne zavarja-e el a dugót, de akkor ki mutatja meg a helyet? Így csak rászólt szigorúan:

– A moszkitolánc titok! Egy szót se senkinek!

A dugó komoly képpel bólogatott.

– Nem árulom el senkinek! – Majd hozzátette ünnepélyesen: – Esküszöm!

Ricsi megeresztett egy enyhe vigyort az esküdöző dugóra. Majd felállt a homokozóládán, szájába vette a hüvelyk- és mutatóujját, egy rövidet és egy hosszút füttyült élesen: ti-tá!

Átszállt a füttyszó a téren. A tér másik végén Karesz fejt Zotyóval. Megálltak, hallgatóztak. Majd Karesz odaadta a labdát Zotyónak.

– Menj a főhadiszállásra! Én megkeresem Jóskát.

Zotyó a bokor felé indult a labdával, Karesz könnyű léptekkel elügetett.

Kifordult a térről, végigtrappolt az álmos nyári utcákon, megállt egy magas deszkakerítésnél, s óvatosan körülnézett. Az utcán nem volt senki. Megkereste a kilazított deszkát, félrehajtotta, és becsúszott a kertbe.

Jóska a lépcsőn ült, olvasott, néha-néha megringatta az előtte álló gyerekkocsit.

– Pssz! – piszegett Karesz a kerítéstől. – Tiszta a levegő?

Jóska bólintott, majd intett, hogy csendben jöjjön oda.

Karesz odament, belenézett a gyerekkocsiba. Egy mosolygós képű csecsemő aludt benne, szuszogott, mint egy jóllakott süni.

– Az öcsém – mutatta be halkán Jóska. – Vigyáznom kell rá. Mi van?

– Riadó! – suttogta Karesz.

Jóska tétován felállt, a gyerekkocsira mutatott.

– Vele mi legyen?

– Magunkkal visszük – döntött gyorsan Karesz. – Nem árt neki egy kis jó levegő.

Óvatosan kitolták a gyerekkocsit az utcára, s lassan slatyogtak a főhadiszállás felé. A csecsemő édesen aludt, mint a tej. Karesz meg is dicsérte:

– Jó alvókája van!

Jóska az orra alatt dűnnyögött.

– Nappal alszik, mint a bunda. Csak éjszaka nyivákol!

– Fordítva működik a szervezete – állapította meg Karesz vigyorogva. – Még nem állt át a nyári időszámításra.

A főhadiszálláson Ricsi beszámolt, hogy szigorúan bizalmas levelet kaptak. Majd a dugóra nézett.

– Mutasd az utat! Nyomás!

A dugó előreügetett, a moszkítók utána. Jóska egy kicsit lemaradva követte őket a gyerekkocsival.

A három összenőtt fánál a másik dugó hasalt a földön, és óvatosan aláfűjkált a levélnek, hogy szétnyíljon egy kicsit.

A moszkítók megálltak felette. A fűjkáló dugó védekező mozdulattal felnézett, és gyorsan hadarta:

– Nem nyúltam hozzá! Nem nyúltam hozzá!

A moszkítók nem szóltak semmit, csak álltak. Jóska is odaért a gyerekkocsival, beállt a moszkítók közé.

A guggoló dugó végre észbe kapott, kimászott a körből, és elhúzták a csíkot a másik hírvívóval.

Mikor tiszta lett a terep, Ricsi felvette a levelet, kinyitotta és felolvasta:

– „Figyelem! Gyerekrablás! Folytatása következik! Elolvasás után elégetendő!”

– Aláírás? – kérdezte Karesz suttogva.

Ricsi megfordította a levelet.

– Nincs aláírás!

– Mindenesetre égessük el – mondta Karesz. Elővett egy doboz gyufát, meggyújtott egy szálát, és a levél alá tartotta.

A levél elhamvadt. A moszkítók töprengve ballagtak vissza a főhadiszállásra. Sejtették, hogy Csicsóka küldhette, de valahogy ennek a levélnek más volt a hangja. Parancsoló és sürgető és titokzatos!